

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและผลการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือสำหรับการวิจัย

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะของนักเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 แบบวัดความฉลาดจริยธรรมจำนวน 50 ข้อ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือที่ตรงกับความรู้สึกรู้สึกหรืออารมณ์หรือการแสดงออกของนักเรียนโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่จริง	หมายถึง	นักเรียนไม่มีลักษณะเช่นนั้นเลย
จริงบางครั้ง	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นแต่ไม่บ่อยนัก
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นบ่อยนัก
จริงมาก	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นเกือบตลอดเวลาเสมอๆ

ตอนที่ 3 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกากบาท (×) ลงในช่อง ก, ข, ค, หรือ ง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางจริยธรรม จำนวน 48 ข้อ ให้นักเรียนพิจารณาแต่ละข้อว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพเป็นจริงประมาณ 8-10 ครั้งใน 10 ครั้ง
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพเป็นจริงประมาณ 5-7 ครั้งใน 10 ครั้ง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพเป็นจริงประมาณ 2-4 ครั้งใน 10 ครั้ง
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพเป็นจริงประมาณ 0-1 ครั้งใน 10 ครั้ง

กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ และขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

นางเพ็ญศรี ใจกล้า

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ระดับชั้นที่นักเรียนที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

- () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบวัดความฉลาดทางจริยธรรมของนักเรียน

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือที่ตรงกับความรู้สึกรหรืออารมณ์
 หรือการแสดงออกของนักเรียน

ข้อ	ข้อความถาม	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริง มาก
1	การประกอบกรรมดีโดยขาดผู้รู้เห็นเป็นการกระทำ ที่สูญเปล่า				
2	ความพอใจของฉันเกิดจากการได้รับการยอมรับและ การยกย่องจากผู้อื่น				
3	การทำความดีไม่ควรหวังผลตอบแทนจากผู้อื่น				
4	ถ้าฉันพบปัญหาที่เกิดจากการกระทำของตัวเอง ฉันจะหาทางแก้ปัญหานั้นเพื่อไม่ให้เกิดผลเสียมากขึ้น				
5	ไม่มีประโยชน์ที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคต				
6	ฉันจะระมัดระวังในการทำงาน โดยเฉพาะเมื่อมีคนมาคอย จ้องจับผิด				
7	การทำความดีบางอย่าง จำเป็นต้องใช้ความอดทนและ ต้องรอคอย				
8	การกระทำด้วยเจตนาที่ดีย่อมให้ผลดี				
9	ฉันจะให้รางวัลตัวเองและลงโทษตัวเองเมื่อกระทำ เหมาะสมและไม่เหมาะสม				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่จริง	ไม่จริง	ค่อนข้างจริง	จริงมาก
10	เมื่อจบระดับมัธยมศึกษาฉันจะต้องได้ศึกษาในมหาวิทยาลัย				
11	ฉันรู้สึกว่าเป็นคนตื่นเต้นง่าย				
12	ฉันมีเรื่องกลุ่มใจเสมอ				
13	ฉันรู้สึกลำบากใจ ถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง				
14	ถ้ามีคนมาขัดใจหรือยั่วเพียงเล็กน้อยฉันจะโกรธเอาง่าย ๆ				
15	บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองทำอะไรผิดอยู่เสมอ				
16	บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไม่ดีเลย				
17	ฉันมักนอนไม่ค่อยหลับเพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา				
18	บางเวลาที่ฉันรู้สึกอึดอัดอยากจะตะโกนออกไปดัง ๆ				
19	ฉันถูกกล่าวหาทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำผิด				
20	ทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาคือพยายามไม่คิดถึงปัญหานั้น				
21	ฉันให้เกียรติและยกย่องผู้กระทำความดี				
22	ฉันเห็นว่าการคอร์รัปชัน ทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ				
23	ฉันมีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย				
24	ในการทำกิจกรรมใด ๆ ฉันจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ				
25	ฉันได้ปฏิบัติตามคำสอน หลักธรรมของศาสนา				
26	เราควรให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก				
27	การพึ่งเทศน์เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายสำหรับฉัน				
28	ฉันจะระลึกถึงทุกคนที่มีบุญคุณต่อฉันตลอดไป				
29	ฉันมีลักษณะอ่อนน้อมถ่อมตน เชื่อฟังผู้มีอาวุโสว่าทั้งครอบครัว ในสถานที่ทำงานหรือสังคมทั่วไป				
30	ฉันจะตั้งใจปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่และครู				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริง มาก
31	ไม่ว่างานนั้นจะยากแค่ไหน ฉันพยายามทำอย่างเต็มที่				
32	เริ่มต้นทำดีกว่าแม้จะไม่รู้ว่าจะทำได้สำเร็จหรือไม่				
33	ไม่มีประโยชน์ที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับความยากลำบาก				
34	ฉันจะระมัดระวังในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็งานเล็กหรืองานใหญ่				
35	การประสบความสำเร็จ ต้องมีการวางแผน				
36	ทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาคือพยายามหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไขปัญหานั้นต่อไป				
37	ความสามารถของคนเรา อยู่ที่ตัวเราเอง				
38	บางเรื่องสายเกินไปที่จะแก้ไข				
39	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ				
40	ฉันมีความพยายามมากขึ้นเมื่อรู้ว่าทำคะแนนสอบได้น้อย				
41	ฉันทำผิดกฎจราจรบ่อย ๆ โดยที่ตำรวจจับไม่ได้				
42	ฉันไม่ลอกข้อสอบเพื่อนเพราะรู้สึกอายใจ				
43	ฉันไม่ทำงานที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนแม้ว่าจะมีรายได้ดี				
44	ฉันมักตักเตือนเพื่อน ๆ หากพบว่าเพื่อนกำลังจะกระทำผิด				
45	ฉันเป็นคนเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว				
46	การกระทำใด ๆ ของฉันอยู่ภายใต้ความซื่อสัตย์				
47	ฉันรู้สึกดีถ้าได้ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลใด ๆ				
48	ฉันรู้สึกดีใจด้วยที่รู้ว่าเพื่อนได้รางวัลเรียนดี				
49	ฉันได้ปฏิบัติตามคำสอน หลักธรรมของศาสนา				
50	การเอาเปรียบคนที่ด้อยกว่าเป็นเรื่องธรรมดา				

ตอนที่ 3 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกากบาท (×) ลงในช่อง ก, ข, ค, หรือ ง

1. บุคคลใดที่สามารถจัดการกับตนเองได้อย่างเหมาะสมที่สุด
 - ก. โหน่งเล่นเกมที่ร้านอินเทอร์เน็ตทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ตั้งแต่ 10 โมงเช้า ถึง 4 โมงเย็น
 - ข. ชาโรมเล่นเกมหลังทำการบ้านเสร็จ วันละ 2 ชั่วโมง จากนั้นจึงเข้านอน
 - ค. องอาจเล่นเกมออนไลน์กับเพื่อนๆ หลังเลิกเรียน ทุกวัน และใช้เงินในการเล่นวันละ 40 บาท
 - ง. อิศระเล่นเกมหมากรุก และจะเล่นวันเว้นวันวันละ 3 เกม

2. “สมแสงกับดวงจันทร์ไปเรียนพิเศษด้วยกัน ดวงจันทร์อยากได้กระเป๋าหนังอย่างดี จึงปรึกษาสมแสงว่าจะโคตรเรียนเพื่อหารายได้พิเศษ นำเงินมาซื้อกระเป๋า” ถ้านักเรียนเป็นสมแสง จะแนะนำดวงจันทร์อย่างไร
 - ก. คีลี เราสนับสนุน หาเงินได้ด้วยตนเอง น่าภูมิใจมาก
 - ข. อย่าเลยเราไม่มีเพื่อนเรียนหนังสือ เหนงแย่เลย
 - ค. อย่าเลย ไปเรียนพิเศษเพื่ออนาคตดีกว่า ค่อยๆ เก็บเงินก็ได้
 - ง. จะดีหรือเสียขายค่าเรียนพิเศษ ลองหากระเป๋าที่คล้ายๆ กันแต่ราคาถูกกว่าจะดีไหม

3. “กอบกุลต้องรีบไปโรงเรียนให้ทันเข้าแถวเคารพธงชาติ มิฉะนั้นจะถูกลงโทษ ขณะกำลังข้ามสะพาน เห็นตะปูเป็นสนิมตัวหนึ่งโผล่ด้านปลายแหลมขึ้นมาขวามาก” ถ้านักเรียนเป็นกอบกุล นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ช่างเถอะเราใส่รองเท้าอย่างดี
 - ข. เราไม่มีเครื่องมือ ช่วยเหลือไม่ได้
 - ค. รีบเดินต่อไป เพราะถ้าเข้าแถวไม่ทันจะถูกลงโทษ
 - ง. หาก่อนหินมาตอกตะปูให้หัก กลัวตะปูตำเพื่อนๆ

4. “ด้อยไปดูคอนเสิร์ตกับเพื่อน แล้วกลับบ้านดึกมากจึงไม่ได้ทำการบ้านที่จะส่งเข้านี้ ด้อยจึงไปค้นพบใจดีเพื่อ ขอลอกการบ้าน ใจดีได้พูดคุยกับด้อยว่า “เมื่อคืนนี้ฉัน ไม่สบายแต่ก็ต้องทำการบ้านให้เสร็จ เพราะเป็นสิ่งที่ควรทำ” นักเรียนคิดว่าใจดีควรทำอย่างไร
 - ก. ให้ด้อยยืมการบ้านไปลอกเพราะเป็นเพื่อนกัน
 - ข. ให้ด้อยยืมการบ้านเพราะกลัวเพื่อนถูกลงโทษ
 - ค. ไม่ให้ยืมเพราะด้อยควรรับผิดชอบตนเอง
 - ง. ไม่ให้ยืมเพราะเหตุผลของด้อยไม่เหมาะสม

5. พรสวรรค์ตั้งใจประกวดวาดภาพในวัดต่อต้านยาเสพติด พรสวรรค์คิดว่าผลงานตนเอง
ต้องชนะเลิศแน่นอน หลังประกาศผล พรสวรรค์ได้รับรางวัลชมเชย ถ้านักเรียนเป็นพรสวรรค์
จะทำอย่างไร
- กล่าวโทษกรรมการว่าไม่ยุติธรรม
 - คิดว่าครั้งต่อไปต้องทำดีกว่านี้
 - คิดว่าครั้งต่อไปจะไม่วาดภาพอีก
 - พอใจกับผลการตัดสินของกรรมการ
6. บุคคลใดมีความรับผิดชอบมากที่สุด
- น้องเอ ทำงานช่วยพ่อแม่
 - น้องบี ทำการบ้านส่งครู
 - น้องซี เก็บเงินซื้อรองเท้าด้วยตนเอง
 - น้องดี ตั้งใจเรียนและสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้
7. นักเรียนคิดว่าบุคคลใด ไม่ ควรสมาคมด้วยมากที่สุด
- น้องเดีย ชอบดื่มสุรา
 - น้องเน่ท มีแฟนหลายคน
 - น้องนุ่น ชอบขโมยดินสอเพื่อน
 - น้องนิจ ให้เพื่อนเขียนใบลาป่วยให้ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองไปเล่นฟุตบอล
8. “สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เดือน 10 ความเสี่ยง เช็กส่ววัยรุ่นไทยให้มองวันวาเลนไทน์
เป็นวันรักบริสุทธิ์ ไม่ใช่ วันคร่ำความบริสุทธิ์และระบู่ถึง 10 ปีปัญหา หากวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์
ก่อนวัยอันควร อาทิ จับผ้าอ้อมก่อนใบปริญญา ซิมเคร้าเหงาเล็ก เรียนตก ถูกหลอกซ้ำซาก
เจอคนดีอาจเหว่ แนะวัยรุ่นไทย ควรเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ให้มากขึ้น” เรียนคิดว่าจะ
แก้ปัญหาสถานการณ์นี้ได้อย่างไร
- ตั้งใจเรียนหนังสือไม่สนใจความรัก
 - พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น*
 - ปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง สื่อต่างๆ ไม่นำเสนอภาพล่อแหลม
 - ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ให้ความรู้เรื่องคุมกำเนิด

9. “โจ้เห็นเพื่อนคนหนึ่งหยิบโทรศัพท์ของปิยะ โจ้มีเรื่องทะเลาะกันกับปิยะและยังไม่พูดกัน ขณะที่ปิยะ กำลังหาโทรศัพท์อยู่ โจ้ก็ไม่บอกว่าใครหยิบโทรศัพท์ไป และปล่อยให้ปิยะ หาดูไป” นักเรียนเป็น โจ้นักเรียนจะอย่างไร
- ทำเฉยๆ เพราะเพื่อนอีกคนจะเดือดร้อน
 - บอกความจริงแก่ปิยะ เพราะจะได้มีบุญคุณกับปิยะ
 - บอกความจริงแก่ปิยะ เพราะไม่ต้องการให้เพื่อนเดือดร้อนแม้ว่าจะไม่พูดกัน
 - บอกความจริงแก่ปิยะ เพราะถือว่าการช่วยปิดบังความผิดเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้เพื่อนอีกคน ทำผิด
10. “มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์ มีน้อยใช้น้อยค่อยบรรจง อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน” คำกลอนนี้ต้องการสอนให้เราเป็นคนเช่นไร
- ขยัน
 - อดทน
 - รู้จักประหยัด
 - มีระเบียบวินัย
11. “ต้องอ่อนเป็นเด็กยากจน กำลังเรียนหนังสือ มีร้านค้ามาติดต่อให้ทำงานในช่วงเวลา 21.00-24.00 น. ถ้าต้องอ่อนทำงานเขาจะมีเงินพอเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ” ถ้านักเรียนเป็นต้องอ่อน นักเรียนจะอย่างไร
- ไป เพื่อความสำเร็จต้องพยายาม
 - ไป เพราะต้องการเรียนให้จบแล้วจะนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ
 - ไป เพราะเมื่อเรียนจบแล้วครอบครัวจะได้ภาคภูมิใจ
 - ไม่ไป เพราะคงเหนื่อยมาก การเรียนตกต่ำแน่นอน
12. ข้อใดแตกต่าง
- ทำดีไม่เห็นเทวดาก็ต้องเห็นละ
 - เริ่มต้นดีถือว่าสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง
 - ความสามารถของคนเรา อยู่ที่ตัวเราเอง
 - ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

13. “เด็กๆนอกจากจะต้องเรียนแล้ว ยังต้องทำงานและทำความดีด้วย เพราะการทำงานจะช่วยให้มีความสามารถ มีความขยันอดทน พึ่งตนเองได้ ส่วนการทำความดีนั้น จะช่วยให้มีความสุข ความเจริญทั้งนี้ป้องกันตนไม่ให้ตกต่ำได้” จากคำกล่าวนี้อะไรที่ทำให้ตนเองไม่ตกต่ำ
- ก. ความรู้
 - ข. ความดี
 - ค. ความขยัน
 - ง. ความอดทน
14. “ปัจจุบันประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากเสียงดังของรถจักรยานยนต์ดัดแปลงโดยเฉพาะเวลากลางคืนเด็กวัยรุ่นจะนำรถมาแข่งกันโดยไม่สนใจว่าใครจะเดือดร้อน” ถ้านักเรียนเป็นรัฐมนตรีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นักเรียนจะแก้ปัญหาอย่างไร
- ก. จัดสถานที่ไว้สำหรับแข่งรถจักรยานยนต์
 - ข. ตรวจระดับความดังของเสียงรถจักรยานยนต์
 - ค. ตรวจจับถ้าไม่สวมหมวกกันน็อกขณะขับรถจักรยานยนต์
 - ง. จับกลุ่มวัยรุ่นที่แข่งรถจักรยานยนต์บนถนนเวลากลางคืน
15. พฤติกรรมใดมีความหมายตรงกับการผิวนัยของนักเรียน
- ก. น้องเอเป็นคนหน้าซื่อใจคด
 - ข. น้องบีชอบพูดเรื่องไร้สาระ
 - ค. น้องซี เห็นการหนีเรียนเป็นเรื่องสนุก
 - ง. น้องดีเป็นคนที่ชอบหลีกเลี่ยงเวลาครูให้พัฒนาห้องเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางจริยธรรม

ให้นักเรียนอ่านแบบสอบถาม แล้วพิจารณาแต่ละข้อว่าตรงกับสภาพความเป็นจริง

ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง			
		น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1.	ครอบครัวของฉันมีรายได้แน่นอน				
2.	ฉันมีเงินใช้จ่ายเรื่องอาหารกลางวัน				
3.	ครอบครัวของฉันมีเครื่องอำนวยความสะดวกเช่น ตู้เย็น โทรทัศน์				
4.	ผู้ปกครองของฉันต้องหางานพิเศษเพื่อเพิ่มรายได้มาจุนเจือครอบครัว				
5.	ครอบครัวของฉันจำเป็นต้องยืมเงินจากคนอื่นหรือญาติพี่น้อง				
6.	เวลาพ่อแม่มีเรื่องขัดใจกันท่านจะทะเลาะกันเสมอ				
7.	นักกีฬาในโทรทัศน์ที่ฉันพบเห็น มักทำผิดกติกาบ่อย ๆ				
8.	ในละครโทรทัศน์ มักมีการฆ่าฟันอย่างดุร้าย				
9.	ภาพยนตร์จีนมีการพิพากษาคดีเพื่อให้เกิดความยุติธรรม				
10.	เมื่อทำลายล้างศัตรูในเกมคอมพิวเตอร์ได้ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ				
11.	ฉันเคยเห็นลูกคนข้างบ้านถูกพ่อลงโทษด้วยวิธีที่รุนแรง				
12.	ฉันมีความสุขที่คุณยายที่บ้านดักบาตรทุกเช้า				
13.	เพื่อนบ้านของฉันมีรายได้น้อยต้องกู้ยืมบ่อย ๆ				
14.	เพื่อนบ้านของฉันแบ่งปันอาหารมาให้อยู่เสมอ				
15.	เพื่อนบ้านของฉันเป็นคนพูดจาสุภาพและมีอัธยาศัยไมตรี				
16.	บุคคลในครอบครัวเป็นที่ปรึกษาที่ดีเมื่อนักเรียนต้องการ				
17.	ช่วยเหลือพี่น้องหรือครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ				
18.	เมื่อพบเจอเรื่องตื่นเต้น ฉันจะเล่าให้ผู้ปกครองฟัง				
19.	ยามเจ็บป่วย ผู้ปกครองจะสังเกตเห็นโดยฉันไม่ต้องบอก				
20.	ผู้ปกครองให้รางวัลหรือคำชมเชย เมื่อนักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ สำเร็จ				
21.	พ่อแม่สนใจเรื่องการคบเพื่อนของฉัน				
22.	พ่อแม่สอนให้เป็นคนสุภาพอ่อนโยนต่อผู้อื่น				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง			
		น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
23.	พ่อแม่พาฉันไปเที่ยวในโอกาสที่สำคัญ				
24.	พ่อแม่สนใจในการเลือกแต่งกายของฉัน				
25.	เมื่อฉันทำผิดกฎระเบียบของครอบครัว ผู้ปกครองจะอธิบายความผิดก่อนแล้วค่อยลงโทษ				
26.	ฉันพูดคุยปรึกษากับพ่อแม่ เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ				
27.	เมื่อฉันแจ้งผลการเรียนให้ทราบ ผู้ปกครองจะชมเชย				
28.	ผู้ปกครองให้ความสนใจในการทำการบ้านของฉัน				
29.	พ่อแม่ยอมรับในความสามารถของฉัน				
30.	ฉันมักได้รับการให้กำลังใจเวลาที่ทำงานอยู่เสมอ				
31.	ฉันมีเพื่อนที่สามารถปรึกษาปัญหาได้ทุกเรื่อง				
32.	ฉันมีเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้หลายคน				
33.	เพื่อนสนิทฉันเป็นคนซื่อสัตย์				
34.	เพื่อนสนิทของฉันไม่ชักชวนทำในสิ่งที่ผิดกฎหรือระเบียบ				
35.	เพื่อนฉันให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอย่างเต็มที่				
36.	เพื่อนฉันไม่เข้าข้างฉันถ้ารู้ว่าข้าพเจ้าเป็นคนผิด				
37.	เมื่อฉันขาดเรียน ครูจะซักถามถึงสาเหตุการขาดเรียน				
38.	ฉันและเพื่อน ๆ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน				
39.	ฉันและเพื่อน ๆ สามารถออกจากห้องเรียนโดยที่ไม่ต้องขออนุญาตครู				
40.	ครูแสดงความเป็นกันเองกับฉันและเพื่อน ๆ				
41.	ฉันและเพื่อน ๆ มีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาของห้องเรียน				
42.	ครูเปิดโอกาสให้ฉันและเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่				
43.	โรงเรียนจัดกิจกรรมค่ายพัฒนาคุณธรรม				
44.	โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระทุกวันศุกร์				
45.	ฉันไปร่วมพัฒนาวัดเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา				
46.	ฉันและเพื่อน ๆ ช่วยกันจัดป้ายนิเทศในวันสำคัญทางศาสนา				
47.	ฉันบันทึกความดีเอาไว้ในสมุดบันทึกความดี				
48.	ฉันเป็นเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อดูแลช่วยเหลือเพื่อนนักเรียน				

ผนวก ข

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 11 นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องความระหว่างข้อปฏิบัติกับข้อความ
ของความฉลาดทางจริยธรรม

ข้อ	ข้อความ	IOC	ข้อความที่ต้องปรับปรุง
1	การประกอบกรรมดีโดยขาดผู้รู้เห็น เป็นการกระทำที่สูญเปล่า	0.6	การทำความดีโดยขาดผู้รู้เห็น เป็นการกระทำที่สูญเปล่า
2	ความพอใจของฉันเกิดจากการได้รับ การยอมรับและการยกย่องจากผู้อื่น	1	
3	การทำความดีไม่ควรหวังผลตอบแทน จากผู้อื่น	1	
4	ถ้าฉันพบปัญหาที่เกิดจากการกระทำของ ตัวเอง ฉันจะหาทางแก้ปัญหานั้นเพื่อไม่ให้ เกิดผลเสียมากขึ้น	1	
5	ไม่มีประโยชน์ที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับ อนาคต	1	
6	ฉันจะระมัดระวังในการทำงาน โดยเฉพาะเมื่อ มีคนมาคอยจ้องจับผิด	0.6	
7	ฉันคิดว่าการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของ โรงเรียน จะช่วยให้นักเรียนและเพื่อน ๆ อยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข ⁺	1	
8	การทำความดีบางอย่าง จำเป็นต้องใช้ความ อดทนและต้องรอคอย	1	
9	การกระทำด้วยเจตนาที่ดีย่อมให้ผลดี	1	
10	เราสามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกิดขึ้นในวัน พรุ่งนี้ ด้วยการกระทำของเราในวันนี้	1	
11	ฉันจะให้รางวัลตัวเองและลงโทษตัวเองเมื่อ กระทำเหมาะสมและไม่เหมาะสม	1	
12	เมื่อจบระดับมัธยมศึกษาฉันจะต้องได้ศึกษาใน มหาวิทยาลัย	1	
13	ฉันรู้สึกว่าคุณเป็นคนตื่นตัวง่าย	1	

ข้อ	ข้อความ	IOC	ข้อความที่ต้องปรับปรุง
14	ฉันมีเรื่องกลุ่มใจเสมอ	1	
15	ฉันรู้สึกลำบากใจ ถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง	1	
16	ถ้ามีคนมาขัดใจหรือยั่วเพียงเล็กน้อยฉันจะโกรธเอาง่าย ๆ	1	
17	ฉันบังคับตนเองไม่ค่อยได้	1	
18	เวลาดีใจฉันดีใจมากเวลาเสียใจฉันเสียใจมาก	1	
19	บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองทำอะไรผิดอยู่เสมอ	1	
20	บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไม่ดีเลย	1	
21	ฉันมักนอนไม่ค่อยหลับเพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา	1	
22	บางเวลาที่ฉันรู้สึกอึดอัดอยากจะตะโกนออกไปดัง ๆ	1	
23	เมื่อฉันทำผิดพลาด ฉันรู้สึกว่าไม่สามารถที่จะทำให้อะไรนั้นกลับมาถูกต้องได้อีก	1	
24	ฉันถูกกล่าวหาทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำผิด	1	
25	ทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาคือพยายามไม่คิดถึงปัญหานั้น	0.67	ถ้ามีคนมาขู่เพียงเล็กน้อยฉันจะโกรธเอาง่าย ๆ
26	ฉันให้เกียรติและยกย่องผู้กระทำความดี	1	
27	ฉันเห็นว่าการคอร์รัปชัน ทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ	1	
28	ฉันมีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย	1	
29	ในการทำกิจกรรมใด ๆ ฉันจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	1	
30	ฉันได้ปฏิบัติตามคำสอน หลักธรรมของศาสนา	1	
31	เราควรให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก	1	
32	การฟังเทศน์เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายสำหรับฉัน	1	

ข้อ	ข้อความ	IOC	ข้อความที่ต้องปรับปรุง
33	ฉันจะระลึกถึงทุกคนที่มีบุญคุณต่อฉันตลอดไป	1	
34	ฉันคิดว่าสังคมไทยทุกวันนี้ควรมีการนำหลัก ธรรมาภิบาลเข้ามาใช้เพื่อความสงบสุข	1	
35	ฉันมีลักษณะอ่อนน้อมถ่อมตน เชื่อฟังผู้มีอาวุโส ว่าทั้งครอบครัว ในสถานที่ทำงานหรือสังคม ทั่วไป	1	
36	ฉันจะตั้งใจปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ และครู	1	
37	ฉันไม่ชอบกีฬาที่ใช้สัตว์ต่อสู้กัน	1	
38	ไม่ว่างานนั้นจะยากแค่ไหน ฉันพยายามทำอย่าง เต็มที่	1	
39	ฉันพยายามแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมา แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน	1	
40	เริ่มต้นทำดีกว่าแม้จะ ไม่รู้ว่าจะทำได้สำเร็จหรือไม่	0.6	ฉันจะทำให้ดีที่สุดแม้จะประสบ ผลสำเร็จหรือไม่
41	ไม่มีประโยชน์ที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับ ความยากลำบาก	0.6	ฉันไม่มีความวิตกกังวลกับความ ยากลำบาก
42	ฉันจะระมัดระวังในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นงาน เล็กหรืองานใหญ่	1	
43	การประสบความสำเร็จ ต้องมีการวางแผน	1	
44	ความสามารถของคนเรา อยู่ที่ตัวเราเอง	1	
45	ทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาคือพยายามหาสาเหตุ ของปัญหาและแก้ไขปัญหานั้นต่อไป	1	
46	เรียนรู้จากบทเรียนในอดีต เป็นสิ่งที่ล้ำสมัย	1	
47	บางเรื่องสายเกินไปที่จะแก้ไข	1	
48	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็ม ความสามารถ	1	
49	ฉันมีความพยายามมากขึ้นเมื่อรู้ว่าทำอะไรจะ สอบได้น้อย	1	

ข้อ	ข้อความ	IOC	ข้อความที่ต้องปรับปรุง
50	ฉันตั้งใจเป้าหมายในการเรียนไว้อย่างชัดเจน	1	
51	ฉันทำผิดกฎจราจรบ่อย ๆ โดยที่ตำรวจจับไม่ได้	1	
52	ฉันไม่ลอกข้อสอบเพื่อนเพราะรู้สึกอายใจ	1	
53	ฉันไม่ทำงานที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนแม้ว่าจะมีรายได้ดี	1	
54	ฉันมักดักเตือนเพื่อน ๆ หากพบว่าเพื่อนกำลังจะกระทำผิด	1	
55	ฉันเป็นคนเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	1	
56	แม้ว่าเพื่อนจะทำไม่ดีต่อเรา เราก็ควรให้อภัย	1	
57	การกระทำใดๆ ของฉันอยู่ภายใต้ความซื่อสัตย์	1	
58	ฉันรู้สึกดีถ้าได้ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลใด ๆ	1	
59	ฉันรู้สึกดีใจด้วยที่รู้ว่าเพื่อนได้รางวัลเรียนดี	1	
60	ฉันไม่เคยหวังผลใด ๆ ในการให้ความช่วยเหลือเพื่อน ๆ	1	
61	ทุกครั้งที่ฉันทำสัญญากับบุคคลใด ฉันจะถือสัญญานั้นด้วยความเต็มใจ	1	
62	ฉันได้ปฏิบัติตามคำสอน หลักธรรมของศาสนา	1	
63	การเอาเปรียบคนที่ด้อยกว่าเป็นเรื่องธรรมดา	1	
64	การทำให้สิ่งใด ๆ ของฉันอยู่ภายใต้การยอมรับนับถือจากเพื่อน ๆ	1	
65	ฉันได้รับการชื่นชมจากครู อาจารย์เพื่อนฝูงหรือครอบครัวว่าเป็นผู้มีความประพฤติดี ⁺	1	

ตารางที่ 12 นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องความระหว่างสถานการณ์กับนิยามศัพท์เฉพาะ
ในการคิดวิเคราะห์

ข้อ	สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
1	1.“ถ้าความทุกข์ไม่เป็นที่รักชอบใจของสุเจ้าแล้ว สุเจ้าอย่าได้ ก่อความทุกข์ให้แก่ใคร ๆ เขาเป็นอันขาด” คำกล่าวนี้นี้ให้คิดในเรื่องใด ก. การมีเมตตาต่อผู้อื่น ข. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ค. ทุกข์มิได้เป็นที่ปรารถนาของผู้ใด ง. การทำให้ผู้อื่นเป็นทุกข์นั้นเป็นบาป	0.33	
2.	2. บุคคลใดที่สามารถจัดการกับตนเองได้อย่างเหมาะสมที่สุด ก. โหม่งเล่นเกมที่ร้านอินเทอร์เน็ตทุกวัน เสาร์และวันอาทิตย์ตั้งแต่10 โมงเช้า ถึง 4 โมงเย็น ข. ซาโรมเล่นเกมหลังทำการบ้านเสร็จ วันละ 2 ชั่วโมง จากนั้นจึงเข้านอน ค. องอาจเล่นเกมออนไลน์กับเพื่อนๆ หลังเลิกเรียน ทุกวัน และใช้เงินในการเล่นวันละ 40 บาท ง. อิศระเล่นเกมหมากรุก และจะเล่นวันเว้นวันวันละ 3 เกม	1	ข. กิตติพงษ์เล่นเกมหลังทำการบ้านเสร็จวันละ 2 ชั่วโมง จากนั้นจึงเข้านอน

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
3. ไม่ต้องการสอบเข้าโรงเรียนชื่อดังในจังหวัดไม่ต้องเตรียมตัวอย่างไร ก. เกี่ยวกับเพื่อนๆ เพราะเราเก่งอยู่แล้ว ข. ฟังเพลงทำสมาธิ ปัญญาจะเกิด ค. อ่านหนังสือเรียนทุกวันก่อนเข้านอน⁺ ง. อ่านหนังสือการ์ตูนเพราะข้อสอบคงไม่ยากเกินไป	1	
4. “สมแสงกับดวงจันทร์ไปเรียนพิเศษด้วยกัน ดวงจันทร์อยากได้กระเป๋าหนังอย่างดี จึงปรึกษามแม่ แสงว่าจะโคตรเรียนเพื่อหารายได้พิเศษ นำเงินมาซื้อกระเป๋า” ถ้านักเรียนเป็นสมแสงจะแนะนำดวงจันทร์อย่างไร ก. ดีสิ เราสนับสนุน หาเงินได้ด้วยตนเอง น่าภูมิใจมาก ข. อย่าเลยเราไม่มีเพื่อนเรียนหนังสือ เสงฯแย่เลย ค. อย่าเลย ไปเรียนพิเศษเพื่ออนาคตดีกว่า ค่อยๆเก็บเงินก็ได้ ง. จะดีหรือเสียค่าน่าเรียนพิเศษ ลองหากระเป๋าที่คล้ายๆ กันแต่ราคาถูกกว่าจะดีไหม	1	
5. “กอบกุลต้องรีบไปโรงเรียนให้ทันเช้าแถวเคารพธงชาติ มิฉะนั้นจะถูกลงโทษ ขณะกำลังข้ามสะพานเห็นตะปูเป็นสนิมตัวหนึ่งโผล่ด้านปลายแหลมขึ้นมา ยาวมาก” ถ้านักเรียนเป็นกอบกุลนักเรียนจะทำอย่างไร ก. ช่างเถอะเราใส่รองเท้าอย่างดี ข. เราไม่มีเครื่องมือ ช่วยเหลือไม่ได้ ค. รีบเดินต่อไป เพราะถ้าเข้าแถวไม่ทันจะถูกลงโทษ ง. หาก่อนหินมาดองตะปูให้หัก ถ้าวัดตะปูดำเพื่อนๆ	1	

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
6. “หลังฝนตกหนัก น้ำท่วมขังในถนนสูงมาก วันเพ็ญรีบเดินลุยน้ำเข้าบ้านเพราะมืดแล้ว เธอเห็นขยะอุดฝาทะแกรงเหล็กเต็มไปด้วยหมด” ถ้านักเรียนเป็นวันเพ็ญ นักเรียนจะอย่างไร ก. ไม่เก็บขยะออก เพราะมืดแล้วกลัว อันตราย ข. เก็บขยะออกให้หมดเพื่อให้ น้ำไหลสะดวกยิ่งขึ้น ค. เก็บขยะออกเพราะเป็นสาเหตุให้เกิด น้ำท่วมหมู่บ้านได้ ง. เก็บขยะเพราะกลัวคนในบ้านต้อง เดินลุยน้ำเข้าบ้าน	1	
7. “เทพได้รับมอบหมายให้เก็บเงินเพื่อนๆ เพื่อซื้อเสื้อกีฬาสี แต่บังเอิญตอนเย็นได้ทำโถแก้วในร้านเครื่องเขียนแตก ต้องชดใช้ค่าเสียหาย เมื่อนับเงินที่เหลือปรากฏว่าเงินที่จะไปซื้อเสื้อขาดไป 100 บาท จึงบอกเพื่อนๆ ว่าเงินโดนขโมยไป” ถ้านักเรียนเป็นเทพ นักเรียนจะอย่างไร ก. นำเงินของตนมาชดใช้จนครบ เพราะเป็นความรับผิดชอบของเรา ข. นำเงินของตนมาชดใช้จนครบ เพราะเป็นผลประโยชน์ของนักเรียนทั้งห้อง ค. ขอเงินจากทางบ้านมาชดใช้จนครบ เพราะกลัวพ่อ และครูจะตำหนิ ง. บอกความจริงให้เพื่อนและครูทราบ เพื่อว่าจะได้รับความเห็นใจ ไม่ต้องชดใช้เงินที่ขาดหายไป	1	

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
8. “ด้อยไปคูคอนเสิร์ตกับเพื่อน แล้วกลับบ้านดึกมาก จึงไม่ได้ทำการบ้านที่จะส่งเข้านี้ ด้อยจึงไปดักพบใจดี เพื่อขอลอกการบ้าน ใจดีได้พูดคุยกับด้อยว่า“เมื่อคืนนี้ ฉัน ไม่สบายแต่ก็ต้องทำการบ้านให้เสร็จ เพราะเป็นสิ่งที่ควรทำ” นักเรียนคิดว่าใจดีควรทำอะไร ก. ให้ด้อยยืมการบ้านไปลอกเพราะเป็นเพื่อนกัน ข. ให้ด้อยยืมการบ้านเพราะกลัวเพื่อนถูกลงโทษ ค. ไม่ให้ยืมเพราะด้อยควรรับผิดชอบตนเอง ง. ไม่ให้ยืมเพราะเหตุผลของด้อยไม่เหมาะสม	1	
9. ครูแจ้งให้เพื่อนาซึ่งเป็นหัวหน้าห้องทราบว่า ในสัปดาห์หน้าโรงเรียนจัดเข้าค่ายวิชาการที่ชลบุรี ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนนักเรียนจะอย่างไร ก. โกสวันค่อยบอกเพื่อนๆ ข. แจ้งให้เพื่อนทราบเท่าที่ครูบอก ค. แจ้งให้เพื่อนทราบแล้วกำชับให้มีการเตรียมตัวไว้ ง. วางแผนร่วมกันกับเพื่อนๆ จัดเตรียมสิ่งของไว้ให้พร้อม	1	
10. พรสวรรค์ตั้งใจประกวดวาดภาพในวันต่อต้านยาเสพติด พรสวรรค์คิดว่าผลงานตนเองต้องชนะเลิศแน่นอน หลังประกาศผล พรสวรรค์ได้รับรางวัลชมเชย ถ้านักเรียนเป็นพรสวรรค์ จะอย่างไร ก. กล่าวโทษกรรมการว่าไม่ยุติธรรม ข. คิดว่าครั้งต่อไปต้องทำดีกว่านี้ ค. คิดว่าครั้งต่อไปจะไม่วาดภาพอีก ง. พอใจกับผลการตัดสินของกรรมการ	1	

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
11. บุคคลใดมีความรับผิดชอบมากที่สุด ก. น้องเอ ทำงานช่วยพ่อแม่ ข. น้องบีทำการบ้านส่งครู ค. น้องซีเก็บเงินซื้อรองเท้าด้วยตนเอง ง. น้องดีตั้งใจเรียนและสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้	1	
12. ขณะที่กำลังนั่งเล่นอยู่ เพื่อน โยนลูกยางใส่เพราะต้องการหย่อนนักเรียนควรทำอะไร ก. เฉยๆ ไม่รู้สึกละอาย ข. ร้องกรีดพร้อมบอกว่า ค. ลูกขึ้นชี้หน้าตะโกนว่าทีหลังอย่าทำอีก ง. มองหน้าแล้วหัวเราะอย่างสนุกสนาน⁺	1	12. ขณะที่กำลังนั่งเล่นอยู่ เพื่อน โยนลูกยางใส่เพราะต้องการล้อเล่น นักเรียนควรทำอะไร
13. นักเรียนคิดว่าบุคคลใด ไม่ ควรสมาคมด้วยมากที่สุด ก. น้องเดีย ชอบดื่มสุรา⁺ ข. น้องเน็ท มีจิ๊กหลายคน ค. น้องนุ่น ชอบขโมยดินสอเพื่อน ง. น้องนิจ ให้เพื่อนเขียนใบลาป่วยให้ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองไปเล่นฟุตบอล	1	ข. น้องเน็ท มีแฟนหลายคน
14. “ศิลาและเพื่อนๆ ได้เข้าร่วมขบวนแห่งานสงกรานต์ของหมู่บ้านโดยแห่ขบวนรอบหมู่บ้าน รอบโบสถ์ และมีการดื่มสุร่าอย่างสนุกสนาน เมื่อขบวนแห่มาถึงบริเวณวัด ศิลา ก็ขอหยุดดื่มสุรา ทำให้เพื่อนๆ ไม่พอใจอย่างมาก” ถ้านักเรียนเป็นศิลา นักเรียนจะอย่างไร ก. ร่วมดื่มต่อกับเพื่อน เพราะ ใครๆ เขาก็ดื่มในวัดกันไม่เห็นเป็นอะไร ข. ร่วมดื่มต่อกับเพื่อน เพราะ เป็นงานประจำปี จะต้องฉลองให้สนุกสนานทุกคน ค. ไม่ดื่มต่อกับเพื่อน เพราะ ดื่มมากแล้ว ง. ไม่ร่วมดื่มต่อ เพราะ การดื่มสุราในวัดเป็นสิ่งที่ไม่ดี ผิดศีลควรร่วมทำบุญทำทาน	1	

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
15. ข้อใดเป็นผลมาจากการประพฤติเป็นธรรม ก. สมใจเป็นคนดี มีน้ำใจ ข. สมพงษ์เป็นคนเที่ยงตรง ค. สมทรงเป็นคนขยัน อดทน ง. สมทรัพย์เป็นคนสุภาพ พุดจาไพเราะ	1	
16. “สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เดือน 10 ความเสี่ยง เช็กสัปดาห์ไทยให้มองวันวาเลนไทน์เป็นวันรักบริสุทธิ์ ไม่ใช่ วันคร่ำความบริสุทธิ์และระบุดึง 10 ปัญหา หากวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อาทิ จับผ้าอ้อมก่อนไปปริญญญา ซึมเศร้าเหงาหงอย เรียนตก ถูกหลอกซ้ำซาก เจอคนดีอาจแหว้ แนะวัยรุ่นไทยควรเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ให้มากขึ้น” จาก http://www.thaingo.org นักเรียนคิดว่าจะแก้ปัญหาสถานการณ์นี้ได้อย่างไร ก. ตั้งใจเรียนหนังสือไม่สนใจความรัก ข. พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ค. ปลุกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง สื่อต่างๆ ไม่น่าเสนอภาพล่อแหลม ง. ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ให้ความรู้เรื่องคุมกำเนิด	0.67	

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
17. “โจ้เห็นเพื่อนคนหนึ่งหยิบโทรศัพท์ของปิยะ โจ้มีเรื่องทะเลาะกันกับปิยะและยังไม่พูดกัน ขณะที่ปิยะ กำลังหาโทรศัพท์อยู่ โจ้ก็ไม่บอกว่าใครหยิบโทรศัพท์ไป และปล่อยให้ปิยะหาต่อไป” นักเรียนเป็นโจ้ นักเรียนจะอย่างไร ก. ทำเฉยๆ เพราะเพื่อนอีกคนจะเดือดร้อน ข. บอกความจริงแก่ปิยะ เพราะจะได้มีบุญคุณกับปิยะ ค. บอกความจริงแก่ปิยะ เพราะไม่ต้องการให้เพื่อนเดือดร้อน แม้ว่าจะไม่พูดกัน ง. บอกความจริงแก่ปิยะ เพราะถือว่า การช่วยปิดบังความผิดเป็น การส่งเสริม ให้เพื่อนอีกคนทำผิด	1	
18. “แจ้วไปซื้อผักที่ตลาด แม่ค้าขายของแพงและมักจะปนผักเน่าๆ มาด้วยเสมอ เผอิญแม่ค้าทอนเงินเกินมา แจ้วก็เลยเอาเงินส่วนนั้นคืนแม่ค้าไป” นักเรียนเป็นแจ้ว นักเรียนจะอย่างไร ก. ทำเฉยๆ เพราะแม่ค้าเป็นคนไม่ซื่อตรง ข. ไม่คืนเพราะเป็นความผิดแม่ค้าที่ทอนผิดเอง ค. คืนส่วนที่เกิน เพื่อแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่าเรา ไม่ใช่ักฉวยโอกาส ง. คืนเงินส่วนที่เกิน เพราะการรับไว้เป็นสิ่งไม่ถูกต้อง น่าละอาย⁺		18. “แจ้วไปซื้อผักที่ตลาด แม่ค้าขายของแพงและมักจะปนผักเน่าๆ มาด้วยเสมอ เผอิญแม่ค้าทอนเงินเกินมา แจ้วก็เลยเอาเงินส่วนนั้นคืนแม่ค้าไป” ถ้านักเรียนเป็นแจ้ว นักเรียนจะอย่างไร
19. นักเรียนคนใดต่อไปนี้ เมื่อเติบโตขึ้นจะเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมไทย ก. ทุกคนต่างรักแก้ว เพราะแก้วมักจะเกรงใจ ผู้อื่น ข. แม้จะมีเรื่องราวใดๆ เกิดขึ้น มรกตก็ไม่รู้สึกทุกข์ร้อน ค. หลังจากปิดการแข่งขันกีฬาสิ นิลนำเพื่อนไปกินเลี้ยง เพราะตนมีฐานะดี ง. มุกัดตัดสินใจเลือกพลอยประธานนักเรียน เพราะพลอยเป็นคนมีความรับผิดชอบ ทั้งๆ ที่ไม่ได้เป็น เพื่อนกลุ่มเดียว กันกับตน	1	

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
20. “มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์ มีน้อยใช้น้อยค่อยบรรจง อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน” คำกลอนนี้ต้องการสอนให้เราเป็นคนเช่นไร ก. ขยัน ข. อดทน ค. รู้จักประหยัด ง. มีระเบียบวินัย	1	
21. “ต้องตาอ่านหนังสืออย่างหนัก เพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้ผลการสอบรอบแรก ต้องตาสอบไม่ติด ต้องตายังไม่ละความพยายามเพราะยังมีโอกาสสอบครั้งหนึ่ง” ถ้านักเรียนเป็นต้องตา นักเรียนจะอย่างไร ก. อ่านหนังสือต่อไป เพราะความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับความพยายาม ข. อ่านหนังสือต่อไป เพื่อชื่อเสียงของตนเอง ค. อ่านหนังสือต่อไป เพื่อพ่อแม่จะได้ไม่เสียใจ ง. อ่านหนังสือต่อไป เพื่อจะทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน	1	
22. “ต้องอ่อนเป็นเด็กยากจน กำลังเรียนหนังสือ มีร้านค้ามาติดต่อให้ทำงานในช่วงเวลา 21.00-24.00 น. ถ้าต้องอ่อนทำงานเขาจะมีเงินพอเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ” ถ้านักเรียนเป็นต้องอ่อน นักเรียนจะอย่างไร ก. ไป เพื่อความสำเร็จต้องพยายาม ข. ไป เพราะต้องการเรียนให้จบแล้วจะนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ ค. ไป เพราะเมื่อเรียนจบแล้วครอบครัวจะได้ภาคภูมิใจ ง. ไม่ไป เพราะคงเหนื่อยมาก การเรียนตกต่ำแน่นอน	1	

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
23. สุธิดามีความฝันจะเข้าเรียนคณะคณะแพทยศาสตร์ แต่สอบไม่ติด จึงเริ่มต้นอ่านหนังสือใหม่แม้จะไม่รู้ว่าจะสอบได้หรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมของสุธิดาน่าจะตรงกับ ก. ทำดีไม่เห็นเทวดาก็ต้องเห็นละ ข. เริ่มต้นดีถือว่าสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ค. ความสามารถของคนเรา อยู่ที่ตัวเอง ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น	1	
24. ข้อใดแตกต่าง ก. ทำดีไม่เห็นเทวดาก็ต้องเห็นละ⁺ ข. เริ่มต้นดีถือว่าสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ค. ความสามารถของคนเรา อยู่ที่ตัวเอง ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จ อยู่ที่นั่น	0.67	
25. “ถ้าความทุกข์ไม่เป็นที่รักชอบใจของสุเจ้าแล้ว สุเจ้าอย่าได้ ก่อความทุกข์ให้แก่ใครๆ เขาเป็นอันขาด” คำกล่าวนี้ให้คิดในเรื่องใด ก. การมีเมตตาต่อผู้อื่น⁺ ข. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ค. ทุกข์มิได้เป็นที่ปรารถนาของผู้ใด ง. การทำให้ผู้อื่นเป็นทุกข์นั้นเป็นบาป	0.67	
26. “เด็กๆนอกจากจะต้องเรียนแล้ว ยังต้องทำงานและ ทำความดีด้วย เพราะการทำงานจะช่วยให้มีความสามารถ มีความขยันอดทน พึ่งตนเองได้ ส่วนการทำความดีนั้น จะช่วยให้มีความสุขความเจริญทั้งนี้ป้องกันตนไม่ให้ตกต่ำได้” จากคำกล่าวนี้สิ่งใดที่ทำให้ตนเองไม่ตกต่ำ ก. ความรู้ ข. ความดี ค. ความขยัน ง. ความอดทน		

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
27. จากข่าวไทยรัฐ วันจันทร์ที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2553 “นายอิสสระ กล่าวว่ จากการที่ตนไปเยี่ยมบ้านพักเด็ก และครอบครัว พบเด็ก อายุ 13-14 ปีตั้งครรภ์ บางแห่งเจอ แต่เด็กที่แม่ทิ้งไว้ บางแห่งเจอทั้งแม่และเด็ก ล่าสุดที่ จ. ชลบุรี ได้พบเด็กหญิง 13 ปีตั้งครรภ์ 8 เดือน สอบถาม พบว่าพ่อแม่แยกทางจึงอาศัยอยู่กับป้า และพลาดทำเสียตัว ให้กับเพื่อน ม.4 ในขณะที่ตัวเอง เรียนอยู่ม.2 และเมื่อรู้ว่าท้องไปหาแม่ก็ถูกไล่ว่าไม่ต้องมายุ่ง ขณะที่ป้าก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ ไม่กล้าทำแท้งเพราะกลัวตาย ยังดีที่มีความคิด ว่าเมื่อคลอดลูกแล้วจะกลับไปเรียนต่อ” จากข้อความข้างต้น สักคมไทยกำลังประสบปัญหาเรื่องอะไร ก. ปัญหาครอบครัวแตกแยก ข. ปัญหาการเสียวตัวในวัยเรียน ค. ปัญหาเด็กตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ ง. ปัญหาบ้านพักเด็กและครอบครัว ไม่เพียงพอ	1	
28. “ปัจจุบันประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากเสียงดังของรถจักรยานยนต์ดัดแปลงโดยเฉพาะเวลากลางคืนเด็กวัยรุ่นจะนำรถมาแข่งกันโดยไม่สนใจว่าใครจะเดือดร้อน” ถ้านักเรียนเป็นรัฐมนตรีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นักเรียนจะแก้ปัญหาอย่างไร ก. จัดสถานที่ไว้สำหรับแข่งรถจักรยานยนต์ ข. ตรวจสอบระดับความดังของเสียง รถจักรยานยนต์ ค. ตรวจจับถ้าไม่สวมหมวกกันน็อกขณะขับรถจักรยานยนต์ ง. จับกลุ่มวัยรุ่นที่แข่งรถจักรยานยนต์ บนถนนเวลากลางคืน	0.67	

สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
29. พฤติกรรมใดมีความหมายตรงกับการผิดวินัยของนักเรียน ก. น้องเอเป็นคนหน้าซื่อใจคด ข. น้องบีชอบพูดเรื่องไร้สาระ ค. น้องซี เห็นการหนีเรียนเป็นเรื่องสนุก ง. น้องดีเป็นคนที่ชอบหลีกเลียงเวลาครูให้พัฒนาห้องเรียน		
30. “ในการทำกิจกรรมกลุ่มทุกครั้งดาร์รินไม่ส่งเสียงดัง ให้ความร่วมมือกับสมาชิกเมื่อมีการให้แสดงความคิดเห็น ไม่ลุกเดินในขณะที่ทำกิจกรรม เธอตั้งใจฟังครูบรรยายตลอดเวลา” ถ้านักเรียนเป็นดาร์ริน ทำไมนักเรียนจึงทำเช่นนั้น ก. เป็นแบบอย่างแก่ห้องเรียนอื่น ข. ให้ได้รับยกย่อง ชมเชยจากครู ค. ไม่ให้เกิดความเสียหายแก่เพื่อน ในกลุ่ม ง. เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งต่อหน้าและลับหลัง⁺	1	

ตารางที่ 13 นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องความระหว่างสถานการณ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพล
ต่อความฉลาดทางจริยธรรม

ข้อ	สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
1	ครอบครัวของนักเรียนมีรายได้แน่นอน	1	
2	นักเรียนไม่มีปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเรื่องอาหาร กลางวัน	1	
3	ครอบครัวของนักเรียนมีเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น หม้อหุงข้าว ตู้เย็น โทรทัศน์ อย่างพอเพียง	1	
4	ผู้ปกครองของนักเรียนต้องหางานพิเศษเพื่อเพิ่ม รายได้มาจุนเจือครอบครัว	1	
5	ครอบครัวของนักเรียนจำเป็นต้องยืมเงินจากคนอื่น หรือญาติพี่น้อง	1	
6	ครอบครัวของนักเรียนกินข้าวนอกบ้านเป็นประจำ	1	
7	เนื้อเพลงจากเทป ซีดี มักใช้ถ้อยคำสุภาพ	1	
8	นักกีฬาในโทรทัศน์ที่นักเรียนพบเห็น มักทำผิดกติกาบ่อย ๆ	1	
9	ดาราในละครโทรทัศน์ มักแต่งกายไม่สุภาพ	1	
10	ในละครโทรทัศน์ มักมีการฆ่าฟันอย่างดุร้าย	1	
11	ภาพยนตร์จีนการพิพากษาคดีเพื่อให้เกิดความยุติธรรม	1	
12	เมื่อทำลายล้างศัตรูในเกมคอมพิวเตอร์ได้ข้าพเจ้า รู้สึกภูมิใจ	1	
13	เพื่อนบ้านของข้าพเจ้าเป็นครอบครัวที่รักใคร่กัน	1	
14	ข้าพเจ้าเคยเห็นลูกคนข้างบ้านถูกพ่อลงโทษ ด้วยวิธีที่รุนแรง	1	
15	ข้าพเจ้ามีความสุขที่เห็นคุณยายหน้าบ้านดื่มน้ำ ทุกเช้า	1	
16	เพื่อนบ้านของข้าพเจ้ามีรายได้น้อยต้องกู้ยืมบ่อย ๆ	1	
17	เพื่อนบ้านของข้าพเจ้าแบ่งปันอาหารมาให้อยู่เสมอ	1	

ข้อ	สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
18	เพื่อนบ้านของข้าพเจ้าเป็นคนพูดจาสุภาพและมี อัธยาศัยไมตรี	1	
19	บุคคลในครอบครัวเป็นที่ปรึกษาที่ดีเมื่อนักเรียน ต้องการ	1	
20	ช่วยเหลือพี่น้องหรือครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ	1	
21	เมื่อพบเจอเรื่องตื่นเต้น ก็จะเล่าให้ผู้ปกครองฟัง	1	
22	ขามเจ็บป่วย ผู้ปกครองจะสังเกตเห็นโดยนักเรียน ไม่ต้องบอก	1	
23	ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง เช่น เล่นกีฬา ปลูกต้นไม้ เป็นต้น	1	
24	ผู้ปกครองให้รางวัลหรือคำชมเชย เมื่อนักเรียนทำ สิ่งต่าง ๆ สำเร็จ	1	
25	พ่อแม่สนใจเรื่องการคบเพื่อนของข้าพเจ้า	1	
26	พ่อแม่สอนให้เป็นคนสุภาพอ่อนโยนต่อผู้อื่น	1	
27	พ่อแม่พาข้าพเจ้าไปเที่ยวในโอกาสที่สำคัญ	1	
28	พ่อแม่สนใจในการเลือกแต่งกายของข้าพเจ้า	1	
29	เมื่อข้าพเจ้าทำผิดกฎระเบียบของครอบครัว พ่อแม่ จะอธิบายความผิดก่อนแล้วค่อยลงโทษ	1	
30	ข้าพเจ้าพูดคุยปรึกษากับพ่อแม่ เมื่อมีเรื่อง ไม่สบายใจ	1	
31	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้ได้รับความรักจากทุกคนในบ้าน	1	
32	เมื่อข้าพเจ้าแจ้งผลการเรียนให้ทราบ พ่อแม่ จะชมเชย	1	
33	พ่อแม่ให้ความสนใจในการทำการบ้านของข้าพเจ้า	1	
34	พ่อแม่ยอมรับในความสามารถของข้าพเจ้า	1	
35	ข้าพเจ้ามักได้รับการให้กำลังใจเวลาที่ทำงาน อยู่เสมอ	1	
36	ถ้าข้าพเจ้าขอความช่วยเหลือไม่ว่าเรื่องใดก็ตามพ่อ แม่จะให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี	1	

ข้อ	สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
37	ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่สามารถปรึกษาปัญหาได้ทุกเรื่อง	1	
38	ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้หลายคน	1	
39	เพื่อนสนิทข้าพเจ้าเป็นคนซื่อสัตย์	1	
40	เพื่อนสนิทของข้าพเจ้าไม่ชักชวนทำในสิ่งที่ผิดกฎหรือระเบียบ	1	
	เพื่อนข้าพเจ้าไม่เข้าข้างข้าพเจ้า ถ้ารู้ว่าข้าพเจ้าเป็นคนผิด	1	
41	เพื่อนข้าพเจ้าให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอย่างเต็มที่	1	
42	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนที่ชวนไปดื่มเหล้าเบียร์ไม่เป็นเพื่อนแท้	1	
43	ครูแสดงความเป็นกันเองกับนักเรียนทุกคน	1	
44	เมื่อนักเรียนขาดเรียน ครูจะซักถามถึงสาเหตุการขาดเรียน	1	
45	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	1	
46	ครูไม่เชื่อคำฟ้องของนักเรียนคนใดคนหนึ่งจนกว่าจะแน่ใจว่าเป็นความจริง	1	
47	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	1	
48	ครูมุ่งแต่สอนมากเกินไป โดยไม่คำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน	1	
49	นักเรียนและเพื่อนๆ มีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาของห้องเรียน	1	
50	ฉันไม่อยากเรียน เพราะบรรยากาศในห้องเรียนดูสับสนวุ่นวาย	1	
51	ฉันสามารถออกจากห้องเรียนโดยไม่ต้องขออนุญาตครู	1	

ข้อ	สถานการณ์	IOC	สถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง
52	โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสะอาด	1	
53	โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ ทุกวันศุกร์	1	
54	นักเรียนไปร่วมพัฒนาวัดเนื่องในวันสำคัญ ทางศาสนา	1	
55	โรงเรียนจัดกิจกรรมค่ายพุทธบุตร	1	
56	ครูอบรมจริยธรรมให้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอ	1	
57	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนับสนุนจริยธรรม เช่น ตักบาตร	1	
58	นักเรียนช่วยกันจัดป้ายนิเทศในวันสำคัญ ทางศาสนา	1	
59	นักเรียนจะบันทึกความดีเอาไว้ในสมุดบันทึก ความดี	1	
60	นักเรียนเป็นเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อดูแล ช่วยเหลือเพื่อนนักเรียน	1	

ตารางที่ 14 นำเสนอค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ค่าความเที่ยง ของแบบวัดความฉลาดทางจริยธรรม

ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก
1.	0.79	14.	0.72	27.	0.81	40.	0.51
2.	0.81	15.	0.63	28.	0.68	41.	0.83
3.	0.80	16.	0.98	29.	0.68	42.	0.75
4.	0.78	17.	0.43	30.	0.49	43.	0.54
5.	0.86	18.	0.89	31.	0.86	44.	0.67
6.	0.55	19.	0.47	32.	0.74	45.	0.55
7.	0.59	20.	0.40	33.	0.71	46.	0.50
8.	0.78	21.	0.75	34.	0.76	47.	0.40
9.	0.64	22.	0.54	35.	0.74	48.	0.48
10.	0.62	23.	0.41	36.	0.62	49.	0.51
11.	0.61	24.	0.81	37.	0.69	50.	0.61
12.	0.42	25.	0.71	38.	0.48	ค่าอำนาจจำแนก 0.40 - 0.98	
13.	0.60	26.	0.65	39.	0.59	ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.95	

ตารางที่ 15 นำเสนอค่าความยากง่าย ค่าความเที่ยง ของการคิดวิเคราะห์

ข้อ	ความ ยากง่าย	อำนาจ จำแนก	ข้อ	ความ ยากง่าย	อำนาจ จำแนก	ข้อ	ความ ยากง่าย	อำนาจ จำแนก
1.	0.47	0.45	7.	0.74	0.82	13.	0.70	0.40
2.	0.51	0.45	8.	0.74	0.47	14.	0.76	0.58
3.	0.44	0.46	9.	0.79	0.45	15.	0.55	0.76
4.	0.59	0.49	10.	0.68	0.45			
5.	0.50	0.45	11.	0.59	0.40	ค่าความยากง่าย 0.44 - 0.79		
6.	0.76	0.82	12.	0.75	0.58	ค่าอำนาจจำแนก 0.40 - 0.82		
						ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.77		

ตารางที่ 16 นำเสนอค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ค่าความเที่ยง ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางจริยธรรม ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก
1.	0.47	9.	0.68	17.	0.54	25.	0.68
2.	0.49	10.	0.47	18.	0.44	26.	0.55
3.	0.56	11.	0.68	19.	0.54	27.	0.42
4.	0.92	12.	0.42	20.	0.64	28.	0.69
5.	0.43	13.	0.79	21.	0.45	29.	0.63
6.	0.80	14.	0.58	22.	0.48	30.	0.62
7.	0.90	15.	0.56	23.	0.52	ค่าอำนาจจำแนก 0.41 - 0.92	
8.	0.42	16.	0.41	24.	0.66	ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.76	

ตารางที่ 17 นำเสนอค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ค่าความเที่ยง ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางจริยธรรม ด้านสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน

ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก	ข้อ	อำนาจจำแนก
1.	0.54	6.	0.50	11.	0.77	16.	0.76
2.	0.51	7.	0.76	12.	0.68	17.	0.70
3.	0.44	8.	0.74	13.	0.59	18.	0.55
4.	0.59	9.	0.74	14.	0.75	ค่าอำนาจจำแนก 0.44 - 0.79	
5.	0.59	10.	0.79	15.	0.70	ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.92	